

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: **171002-171006**

RegionVästerbotten
Klinik

Umeå, Skellefteå, Lycksele
Ort

Eva Bjernbrink Hörnblad och Susann Andersson
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Ögonkliniken Västerbotten är en länsklinik. Den består av tre enheter: Ögonkliniken Norrlands Universitetssjukhus i Umeå (NUS), Lycksele ögonmottagning och Skellefteå ögonmottagning, vilka alla var separata enheter fram till 1 april 2017. Upptagningsområdet för länskliniken är 266.548 invånare. Kliniken leds av en verksamhetschef med stöd av tre medicinskt ansvariga läkare samt, två avdelningschefer.

Det mesta av vården sköts polikliniskt, men det finns tillgång till tre vårdplatser på Samvårdsenheten i Umeå. Kliniken handlägger majoriteten av patienter förutom de som faller inom ramen för rikssjukvård.

Kliniken i Umeå har jour dygnet runt för patienter med akuta ögonåkommor. Mottagningarna i Skellefteå och Lycksele har endast dagjour, vardagar. Inga vårdplatser finns där.

Verksamheten är tillräckligt allsidig avseende patientsammansättning och sjukdomspanorama, för att målbeskrivningens krav skall kunna uppfyllas. För de ST läkare som har sin tjänst i Lycksele och Skellefteå krävs kompletterande tjänstgöring inom bakre segment kirurgi samt ev neurooftalmologi och uvea. Det finns skriftliga riktlinjer från verksamheten om hur specialistutbildningen skall genomföras och utvärderas. En jämställdhetsplan finns på regionnivå.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Samtliga handledare har specialistkompetens i oftalmologi. Alla handledare har genomgått handledarutbildning. Specialistkompetent studierektor finns som har genomgått handledarutbildning. Vederbörande har en skriftlig uppdragsbeskrivning samt arbetstid avsatt för uppdraget. Det finns fyra professorer, tre docenter och ytterligare fem disputerade läkare på kliniken att tillgå. Kliniken har goda möjligheter att ge ST-läkarna adekvat handledning och instruktioner i såväl det kliniska arbetet som i forskningsprojekt.

Instruktionsmall för hur handledning skall gå till finns. Planerade handledarträffar saknas.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒

- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

C Lokaler och utrustning

I Umeå är lokalerna något föråldrade och viss brist på antal undersökningsrum föreligger, men den tekniska utrustningen är fullgod. Ögonkliniken är under renovering liksom sjukhuset i stort. ST-läkarna har egen arbetsplats med dator. Lokalerna i Lycksele är moderna, ändamålsenliga och välutrustade. Här har ST läkaren eget rum.

I Skellefteå finns adekvata lokaler, även om det är något trångbott, men med god teknisk utrustning.

Det finns tillgång till bibliotekstjänst och aktuella tidskrifter.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Samtliga ST-läkare genomgår klinikens eget introduktionsprogram. Alla har individuella utbildningsprogram som dock är något ofullständiga.

Utbildningsprogrammen revideras regelbundet. Studierektorn utgör ett stöd till verksamhetschef, handledare och ST läkare. I Skellefteå har ST-läkarna ST-kontrakt.

Jourtjänstgöring upptar en ganska stor del av den totala tjänstgöringen under det första året, betydligt mindre del de efterkommande åren av ST på NUS. ST läkarna deltar inte i jourtjänstgöring vardagskvällar men bemannar helgjouren (NUS). På ögonmottagningarna i Lycksele och Skellefteå är jourtiderna ”inbakade” i den vanliga mottagningen. I det dagliga kliniska arbetet har ST-läkaren tillgång till bakjour under alla arbetspass..

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning

B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

Alla ST-läkare och vikarierande underläkare efter legitimation har en personlig handledare.

Intentionen är att handledning skall ske 2 timmar/månad men sker inte fullt ut. Handledarsamtal dokumenteras av ST-läkarna. Uppnådd kompetens, förvärvade kunskaper och färdigheter i enlighet med målbeskrivningen dokumenteras.

Bedömningen med på förhand kända metoder håller på att införas.

Specialistkollegium har nyligen initierats och är under utveckling. ST läkarna i

Umeå har inte haft regelbundna medarbetarsamtal med verksamhetschefen.

Samtliga ST-läkare upplever utbildningsklimatet som gott och inbjudande till frågor.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Teoretiska kurser och utbildningar planeras in i ST-tjänstgöringen och ST-läkaren får gå alla förekommande ST-kurser inom specialiteten. ST-läkarna erbjuds även andra externa utbildningar t.ex. regionala och nationella ST-dagar inom specialiteten samt regiongemensamma kurser inom ledarskap, kommunikation och forskningsmetodik. ST-läkarna i Umeå är också aktiva i planering och genomförande av klinikers interna utbildning (2 tim/vecka). Under placeringen på glaukom och medicinsk retina deltar ST i ämnesspecifika ronder 1 ggr/vecka. I Lycksele och Skellefteå hålls internutbildning/ronder en gång i veckan.

Tid för självstudier är planerad till 4 timmar varannan vecka men schemaläggs inte i full utsträckning. I Lycksele och Skellefteå har ST läkarna självstudier schemalagt 4 timmar i veckan..

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Alla ST-läkare deltar i en regiongemensam kurs i forskningsmetodik Vetenskapliga arbeten utförs. Dessa redovisas i samband med nationellt möte i form av poster eller föredrag. Om ST-läkaren så önskar finns möjlighet till fortsatt forskning. Granskning av vetenskapliga artiklar sker inom ramen för klinikkens interna utbildningar. Fyra av fjorton ST läkare är doktorandanmälda. Ett flertal vetenskapliga arbeten har publicerats under det senaste två åren. Alla ST- läkare gör och dokumenterar ett kvalitetsarbete.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkarna deltar i en regiongemensam kurs i ledarskap och kommunikation. Återkoppling till ST läkarna inom ledarskap, kommunikation och handledning är bristfällig. Medsittning görs, men kan schemaläggas frekventare. ST-läkaren har själv uppdrag som handledare för läkarstudenter eller ST läkare i Allmänmedicin.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- Hög ambitionsnivå och engagerad studierektor
- Utbildningsklimatet är öppet och tillåtande
- God stämning i ST gruppen
- ST läkarna trivs utmärkt på klinikkens alla tre enheter
- Schemalagd bakjour=frågedoktor finns under alla arbetspass
- Välbemannad klinik med goda förutsättningar till klinisk handledning

- Krav på specialistexamen finns inte, men tid ges för instudering på arbetstid
- Kliniken har en god teknisk utrustning
- Stora möjligheter för ST att få vetenskaplig handledning då kliniken har mycket god tillgång till professorer, docenter och disputerade läkare
- På de båda mindre enheterna har ST läkarna extra goda möjligheter att följa långa sjukdomsförlopp

Svagheter

- Brist på undersökningsrum i Umeå och Lycksele
- ST-kontrakt saknas (förutom i Skellefteå)
- Individuella utbildningsprogram ej helt fullständiga
- Schemalagd handledning av ST läkare saknas i viss mån
- Handledarträffar finns ej
- Återkoppling till ST läkarna inom ledarskap, kommunikation och handledning är bristfällig
- Medarbetarsamtal med verksamhetschefen har ej genomförts regelbundet i Umeå
- Specialistkollegium ej fullt genomfört

Förbättringspotential

- Utforma ST kontrakt
- Vidareutveckla individuella utbildningsprogram
- Tillse att alla ST läkare får regelbundet schemalagd handledning
- Initiera handledarträffar (studierektorn)
- Optimera feedback avseende handledning, ledarskaps- och kommunikativ kompetens
- Frekventare användning av etablerade uppföljningsinstrument.
- Enligt önskemål från ST läkarna: Införa diagnostiska prov efter varje placering
- Planera in regelbundna medarbetarsamtal mellan ST läkare och verksamhetschefen
- Införa regelbundna specialistkollegium med återkoppling till ST läkarna